

Tilnormen halen kwestie van organisatie

Naar aanleiding van de uitspraak van de Hoge Raad afgelopen zomer, m.b.t. de hoeveelheid fysieke belasting die een werkgever van zijn werknemer kan vragen, brengt Roofs de tilnormen nog eens onder de aandacht die binnen de dakenbranche gelden. De Arbeidsinspectie controleert gericht of deze normen worden nageleefd. Op donderdag 11 oktober zal tijdens de Dag van het Veilige Dak ruim aandacht worden besteed aan de fysieke belasting van dakdekkers.

De aanloop naar het recente arrest van de Hoge Raad ligt bijna tien jaar geleden. Toen werd een werknemer in een restaurant gevraagd te helpen met het tillen van een zware oven die in een restaurant moest worden geïnstalleerd. Hij tilde de oven van 200 kg met drie collega's. Enige tijd later kreeg hij rugklachten en later een hernia, waarna rugoperaties volgden. De man werd volledig arbeidsongeschiktheid verklaard. Hij stelde zijn werkgever aansprakelijk. Die weigerde echter te betalen. De kantonrechter gaf de werknemer gelijk en veroordeelde de werkgever tot vergoeding van de schade. De werkgever ging daarop in hoger beroep en kreeg gelijk van het gerechtshof. Dat vonnis is nu door de Hoge Raad vernietigd.

De Hoge Raad baseerde zich hierbij op de NIOSH-formule om te kunnen beoordelen of bepaalde tilsituaties risico's met zich brengen voor de veiligheid en gezondheid van de werknemers. De NIOSH-formule is een uit de VS afkomstige en ook in Nederland reeds veelvuldig gebruikte rekenmethode, die uitkomt op een tilnorm van maximaal 23 kg. Met deze uitspraak stelt de Hoge Raad vast dat er wel degelijk een gezondheidskundige, wetenschappelijk verantwoorde tilnorm bestaat.

Platte daken

Naast rugklachten kan een te zware belasting ook knieklachten veroorzaken. Binnen de dakenbranche komen deze klachten relatief vaak voor, en daarom is fysieke belasting al langere tijd punt van aandacht voor de verschillende CAO partijen. Veel op de markt verkrijgbare dakrollen zijn immers zwaarder dan deze norm (sommige tot zelfs over de 40 kg). Zijn of worden deze zware dakrollen verboden? En zo niet, is het verboden deze dakrollen te tillen? Hoe moeten ze anders worden vervoerd?

De normen voor de maximale fysieke belasting binnen de dakenbranche is in verschillende documenten vastgelegd, o.a. in het A-blad Platte Daken, de beleidsregel 'Tillen op bouwplaatsen' en het model bedrijfs RI&E dakbedekkingbedrijven van Vebidak. De Stichting Bedrijfstakregelingen Dakbedekkingsbranche (SBD) besteedt via voorlichting en instructiemateriaal eveneens ruim aandacht aan het onderwerp.

Het leidend principe in deze materie is in feite de afspraak als onderdeel van de beleidsregel 'Tillen op bouwplaatsen'. Deze beleidsregel geldt voor de gehele bouw, inclusief de platte dakenbranche, en is een nade-

re uitwerking van de werkgeversverplichting om risico's bij tillen zoveel mogelijk te beheersen. Voor dakdekkers geldt met name dat:

- Dakrollen zwaarder dan 25 kg mechanisch dienen te worden getransporteerd;
- In situaties waarin dat technisch of organisatorisch niet mogelijk is, kunnen dakrollen, mits niet zwaarder dan 35 kg, handmatig worden getransporteerd. Hiervoor geldt echter wel een maximum van 5 rollen per man per dag;
- Dakrollen zwaarder dan 35 kg mogen in geen enkel geval handmatig worden getransporteerd.
- Tot 50 kg mogen dakrollen en andere zaken wel door twee personen worden getild.

In situaties waarin dakrollen zwaarder dan 25 kg handmatig worden getild (dus: niet meer dan vijf per man per dag), dient aangetoond te worden waarom het niet mogelijk is deze dakrollen mechanisch te transporteren. Deze situatie zou, gezien het aantal hulpmiddelen en de beschikbaarheid aan te huren transportmiddelen, slechts een zeldzame situatie moeten zijn en dus beslist geen dagelijks terugkerend werk.

Het werk in de dakenbranche is de afgelopen tien jaar al beduidend minder zwaar geworden; maar met name het gebruik van hulpmiddelen en een goede werkhouding kan volgens de SBD nog verder verbeteren. Daarnaast zal men de leveranciers van materiaal en materieel benaderen om te zorgen voor lichter materiaal. Ook met een goede werkvoorbereiding en werkinrichting kan veel worden bereikt.

Hellende daken

Feitelijk gelden er voor het werken op het hellende dak dezelfde tilnormen, maar op het hellende dak is het halen van de norm minder problematisch. Dakpannen wegen immers normaal gesproken minder dan de toegestane 25 kg. Dakpanttransport geschiedt tegenwoordig met speciale pannenliften of met mobiele kranen naar het dakvlak waarna verwerking per stuk gebeurt. Juist omdat valgevaar en kwartstof urgentere problemen zijn, is op dit moment een nieuw A-blad in ontwikkeling en hierin wordt naast de tilnormen aan deze onderwerpen veel aandacht besteed.

Dag van het veilige dak

Van 9 t/m 12 oktober wordt de Week van de Veilige Bouw georganiseerd. Tijdens deze week organiseren het Ministerie van SZW en verschillende brancheorganisaties en bouwbedrijven tal van activiteiten waarin de veiligheid in de bouwsector centraal staat. Op donderdag 11 oktober wordt in het kader van deze week de Dag van het Veilige Dak georganiseerd. De SBD besteedt op deze dag veel aandacht aan de terugdringing van fysieke belasting van dakdekkers en vestigt in de campagne 'Als het gezond kan, doe het dan' op diverse locaties de aandacht op het gebruik van de diverse hulpmiddelen. HDD organiseert op de locatie van BGA Nederland in Bostel diverse demonstraties voor het veilig werken op hoogte en laat zien wat er te doen valt tegen de kwartstofproblematiek.

Elders in dit nummer vindt u een uitgebreider overzicht van de activiteiten op de Dag van het Veilige Dak.